

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976

החלטה 09-13

בפני:

השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב

בעניין שבין:

הקובל

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות

ע"י ב"כ - עו"ד אייל חקו

לבין:

הנקבל

ד"ר רדא תורכי

ע"י ב"כ - עו"ד ראפת אבו זלאם

ה ח ל ט ה

העובדות והקובלנה

1. ד"ר רדא תורכי (להלן – **ד"ר תורכי** או **הנקבל**), היה בתקופה הרלוונטית רופא מורשה, שחתם בשנת 1995 על הסכם עם קופת חולים מכבי שירותי בריאות (להלן – **קופת החולים**), לפיו הנקבל יעבוד כרופא עצמאי עם קופת החולים. בהתאם להסכם הנ"ל, טיפל הנקבל במבוטחי קופ"ח במשך 14 שנה במרפאות עצמאיות באבו סנאן ובכפר יאסיף. לצורך עבודתו, איפשרה לו קופ"ח גישה לתיקים הרפואיים של המטופלים, השמורים במערכת ממוחשבת (להלן – **המערכת**).

בסמוך ליום 25.9.2008, הגיעו לידי הנקבל שני כרטיסי חבר ממוחשבים זמניים של שניים מהמטופלים, אשר תוקפם פג. בעקבות תיקון תקלה כלשהי במערכת, התברר לנקבל כי ניתוק יזום של כבל התקשורת גורם לכשל בתקשורת, אשר מאפשר הקלדה ידנית של מספרי תעודת הזהות וגישה לתיקים הרפואיים של כלל המטופלים. באופן כזה, ניתן ליצור ביקור "פיקטיבי" של המטופל במרפאה, המזכה את הרופא בשכר טרחה, גם ללא נוכחות המטופל במרפאה וללא שימוש בכרטיס הממוחשב שלו.

2. בעקבות שימוש בשיטה זו, במשך למעלה משלוש שנים, יצר הנקבל מצג כוזב ולפיו, מדי רבעון הוא בדק כ-60 – 90 מטופלים, כאשר בפועל הם לא נבדקו על-ידו. הנקבל רשם למטופלים אבחנה רפואית בדויה ומרשמים פיקטיביים לנטילת תרופות, ללא ידיעת המטופלים, ובכך זייף רשומות רפואיות שלהם.

בהסתמך על מצגי השווא הנ"ל, שילמה קופ"ח לנקבל סך של 100 ש"ח עבור בדיקת מטופל בכל רבעון. בסה"כ גרף הנקבל לכיסו במרמה סך של 217,000 ש"ח.

3. בעקבות התנהגותו המפורטת לעיל, הגיש המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, ד"ר בעז לב, ביום 8.5.11, קובלנה כנגד ד"ר תורכי, בה נטען כי הנקבל גילה התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, כאמור בסעיף 41(1) לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז-1976.

הליכים משפטיים

3. בגין מעשיו אלה, הוגש נגד ד"ר תורכי כתב אישום לבית משפט השלום בעכו (ת.פ. 2573-04-11), בו יוחסה לו עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – **החוק**); זיוף מסמך ככוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות – עבירה לפי סעיף 418 לחוק; ושימוש במסמך מזויף – עבירה לפי סעיף 318 לחוק.

הנקבל הודה בבית המשפט בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, והורשע ביום 23.1.12 על סמך הודאתו. בתאריך 4.3.13 גזר בית משפט השלום את ענשו של הנקבל, תוך שקבע כדלהלן:

"מן הראוי ליתן את הדעת, לקולא, לעברו הנקי ללא רבב של הנאשם שהינו בן 56, לרבות לעובדת התנהלותו הנורמטיבית של הנאשם לאורך שנות חייו, ואף בתקופה שלאחר ביצוע העבירות, כפי שעולה מעדויות עדי האופי בפניי וממקרא תסקיר שרות המבחן, המלמד בדבר היות הנאשם רופא מקצועי, מצליח ומוערך על ידי לקוחותיו ועל ידי אנשי כפרו. לאמור לעיל יש להוסיף, כי הנאשם לקח אחריות מלאה לביצוע המעשים והביע תחושת בושה וחרטה הן בפני שרות המבחן והן בפני ביהמ"ש, ובכך "הכה על חטא". לא זו אף זו, הנאשם השיב לקופת חולים "מכבי" את מלוא סכום הכסף שנלקח על ידו במרמה, דבר נוסף המצדיק במקרה שבפנינו את אי מיצוי הדין עם הנאשם.

נוכח האמור לעיל, ונוכח העובדה שעסקינן בנאשם אשר נפל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, אם כי בשל מעשים שביצע ולא בשל מעשי האחר, הרי שאין למצות את הדין עם הנאשם. יודגש בנקודה זו, כי מטעונו הסגור בפניי עולה, כי הרשעת הנאשם בדין בתיק זה אמורה להביא להתליית רישיון הרופא של הנאשם למשך שנים ארוכות, במסגרת הקובלנה הננקטת נגדו מטעם משרד הבריאות (ראה 2/2).

לאור האמור לעיל, החליט בית המשפט להטיל על הנאשם עונש של ששה חדשי מאסר בפועל, שירוצו בעבודות שרות בבית החולים בנהריה, וכן ענשי מאסר על-תנאי וקנס כספי בסך 100,000 ש"ח. כמו-כן, הורה בית המשפט על מתן צו מבחן על הנאשם למשך 18 חדשים, בפיקוח קצין המבחן.

דו"ח ועדת המשמעת

3. בעקבות הגשת הקובלנה קיימה ועדת המשמעת דיון בעניינו, וקיבלה את טיעוניו ב"כ הצדדים לעונש. ביום 24.2.13, הגישה הוועדה דין וחשבון, בו ציינה כי היא רואה בחומרה רבה את התנהגותו של הנקבל ואת המעילה באמון הציבור שבמעשיו.

ב"כ הקובל ביקש להתלות את רישונו של הנקבל למשך 10 שנים, ואילו ב"כ הנקבל ביקש שלא להתלות את הרישיון כלל, על-מנת לא לפגוע במטה לחמו של הנקבל, שהוא אב לשלושה ילדים ואשתו עקרת בית.

הוועדה ציינה בדוח שהגישה, כי:

"...רישום האבחנות הפיקטיביות בתיקי המבוטחים, כמו גם הדפסת המרשמים הנחזים להיות כאלה שניתנו למבוטחים, כשלעצמם עשויים אף לגרום לנזק למטופלים".
(עמוד 4 לדוח הוועדה).

עוד ציינה הוועדה, כי:

"אין המדובר בפרשה זו במעידה חד-פעמית, כטענת ב"כ הנקבל, כי אם במעשים שהנקבל חזר וביצע באופן עקבי ושיטתי... מדובר בהונאה בהיקף מאד משמעותי, שנעשתה תוך שימוש לרעה באמון שניתן בנקבל כרופא ובשיבוש רשומות רפואיות שחזר ונשנה בלמעלה מאלפיים מקרים" (עמוד 5 לדוח).

4. הוועדה ציינה בדוח שהגישה ביום 24.2.13 גם את הנסיבות המקילות של הנקבל, שעיקרן היותו המפרנס היחיד של משפחתו, חוות הדעת שניתנו לגבי אופיו הטוב והעובדה שהוא חזר לעבוד כרופא ומשמש כיום כמנהל מרפאה של קופ"ח כללית שירותי בריאות בכפר אבו סנאן. הנקבל אף החזיר לקופ"ח מכבי את הכסף שקיבל כתוצאה ממעשיו.

לאחר שיקול מכלול נסיבות המקרה, הן לקולה והן לחומרה, ממליצה הוועדה להתלות את רישונו של הנקבל לעסוק ברפואה, למשך חמש שנים.

יצוין ויודגש, כי דוח הוועדה הוגש לפני מתן פסק הדין של בית משפט השלום שדן בעניינו, שעה שבדרך כלל ניתן דוח הוועדה רק לאחר סיום כול ההליכים המשפטיים, לרבות הליכי ערעור.

החלטה

5. שיקולי הוועדה בבואה להמליץ להטיל על הנקבל אמצעי משמעת ראוי מקובלים עליי, לאחר שהוועדה התחשבה הן בחומרת מעשיו של הנקבל, מצד אחד, והן בנסיבותיו האישיות, מהצד האחר.

תמים דעים אנוכי עם עמדת הוועדה, כי כף המאזניים במקרה דנן נוטה לחומרה דווקא, וזאת נוכח מעשיו החמורים של הנקבל, אשר במשך תקופה ארוכה זייף רשומות רפואיות, הציג מצג שווא לפיו המטופלים טופלו על-ידו וקבלו תרופות, וכל זאת למען בצע כסף ותוך סיכון לחולים שלגביהם נרשמו אבחנה וטיפול פיקטיביים.

מקובלת עליי עמדת הוועדה, ולפיה:

"הנקבל רמס ברגל גסה את האמון שניתן בו ובעמיתיו למקצוע. הוא פגע הן באמון הציבור ברופאים, המהווה תנאי הכרחי ביחסי רופא ומטופל, והן באמון ברופאים שעליו מבוסס בהכרח המערך הארגוני-מקצועי של מערכת הבריאות".

6. יחד עם זאת – סבורני כי בשיקולי הענישה היה מקום לתת משקל רב יותר לנסיבות המקילות במקרה דנן, מכפי שנתנה הוועדה, וזאת במיוחד לאור פסיקתו של בית המשפט – שניתנה, כאמור רק כעשרה ימים לאחר דוח הוועדה – פסיקה אשר קבעה כי אין מקום למיצוי הדין עם הנקבל.

נסיבות מקילות אלה, כפי שפורטו בפסק הדין, היו התסקיר החיובי של שרות המבחן, שאף המליץ שלא להרשיעו כלל ולהסתפק בעבודות של"צ; העובדה שהנקבל החזיר לקופ"ח מכבי את מלוא הסכום שהוציא במרמה מהקופה; התנהגותו הנורמטיבית עד לפרשה הנדונה; וכן יתר נסיבותיו האישיות – מצבו הכלכלי והבריאותי, שאינם תקינים – והעובדה שהוא חזר לעבוד במשרה חלקית בקופ"ח כללית.

7. נוכח מכלול הנסיבות הללו ולאור העונש המתון, יחסית שנגזר על הנקבל על-ידי בית המשפט – סבורני כי יש מקום להקלה מסוימת בעונשו, וזאת על-מנת לאפשר לו להשתקם ולשוב לחיים תקינים, מוקדם ככול הניתן. סבורני, כי גם בקיצור מה של תקופת ההתלייה יהיה כדי להוות עונש חמור דיו ולהרתיע עבריינים פוטנציאליים, דוגמת הנקבל שבפנינו.

לפיכך, הנני מחליט להתלות את רישיונו של ד"ר רדא תורכי לעסוק ברפואה למשך שלוש (3) שנים, החל מיום סיום ריצוי ענש המאסר בעבודות שרות, שנגזר עליו ע"י בית המשפט.

8. בשולי החלטתי הנני ממליץ כי במקרים של העמדה לדין פלילי של נקבלים, תמתין הוועדה עד לסיום ההליכים המשפטיים – כפי שהיה נהוג ומקובל עד כה – וזאת על מנת שתהיה בפניה התמונה הכוללת והמלאה של נסיבות המקרה, לרבות שיקולי הענישה של ביהמ"ש.

ניתנה היום, 3 אפריל 2013, כג ניסן התשע"ג.

יש להפיץ החלטה זו, כמקובל.

אמנון סטרשנוב, שופט (בדימוס)